

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo Zveze poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 24 dinarjev na leto. Naročnina se naprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravištvu lista. Rokopisi se ne vračajo.

Letnik VI.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1926.

23. številka

Joško Čampa:

Vzgledi.

Dohodki državnih nameščencev v Avstriji dosežajo danes 80 odstotkov predvojnih dohodkov. To je dokazano v statističnih tabelah, ki jih objavljajo strokovni listi drž. nameščencev in po teh dnevno časopisje avstrijskih konservativnih meščanskih strank, ki so kakor pri nas in menda povsod na svetu nenaklonjene gibanju in zahtevam drž. nameščencev. Iz teh verodostojnih podatkov je razvidno, da so drž. nameščenci v ubogi, premagani, izmzgani Avstriji plačani boljše, nego v katerikoli zmagoviti, osvobojeni, bogati in urejeni evropski državi. Primeru bi vzdržala morda še samo Češkoslovaška.

Avstrija je bila po svetovni vojski v resnici država, ki je občutila tragedijo zloma v vsej njeni sicer zaslužen ali vendarle veliki bridkosti. Obkrahana in zmanjšana na deželah, ki so bile nekoč močni Avstriji gospodarski in življenjski utrip, razjedena in obubožana v svoji notranjosti, kjer so bili podani vsi pogoji za bujni razcvit povojnih instinktov, ki jih je prinesla z vseh front domov tepena, nedisciplinirana ter demoralizirana vojska, osovražena od vsega sveta, — v tem položaju je bila Avstrija pred sedmimi leti v obupnem stanju, v kakršnem — razen Nemčije — ni bila nobena druga država na svetu. Ali komaj je preteklo nekaj let, pa je ta premagana in

na smrt obsojena država na čudovit način prebolela svojo strašno krizo, sanirala svoje finance in se dvignila kakor na novo prerajena, dočim so zmagovite in osvobodene države zabredle v težke notranje politične in gospodarske težave. Lahko rečemo, da malokatera ali pa morda nobena evropska država ne bi bila prebredla takih težkoč v tako hitrem času in na tako lahek način.

In kdo je rešil Avstrijo pred popolnim razsutom in prepadom? Rešila jo je poštenost njenih vlad in politikov in njen preizkušeni, nekoruptni upravni aparat, ki slovi že iz davnih časov kot najtočnejši, najsolidnejši, najboljši in najpoštenejši v Evropi, če ne na vsem svetu. In nosilci tega aparata so avstrijski drž. nameščenci, o katerih se je trdilo, da so bili v svoji nepristranosti in poštenosti, v svoji marljivosti in strokovni izglajenosti lepilo heterogenih, mnogonarodnih sestavin nekdanje Avstrije. Znano nam je, kaj je bil drž. uradnik pred vojno v tej državi in kakšne so bile tradicije tega stanu. Da ni imela Avstrija v svoji najkritičnejši dobi drž. nameščencev s tako tradicijo in da ni imela poštenih državnikov in politikov, bi danes najbrže ne mogli več govoriti o eksistenci te države.

In kaj je naravnije nego to, da tisti, ki je državo rešil, ki ji daje vse svoje telesne in duševne moči, zahteva od nje, da ga za to tudi primerno nagradi in mu ustvari tak soci-

alni položaj, kakršen mu gre? Tako so tudi avstr. drž. nameščenci, ki so v dobi strašne državne krize trpeli pomanjkanje kakor vsi drugi stanovi, stopili pred državo takoj, ko je nehala njena kriza, in zahtevali, da jih svojem finančnemu stanju primerno plača. Takrat je bila Avstrija edina država, ki je uvedla v času valutnih depresij za svoje nameščence posebni in edino pravični plačilni sistem, ki je avtomatično izravnal njihove prejemke v sorazmerju izpreminjajočih se cen življenjskim potrebščinam. Tako so bili drž. nameščenci osigurani celo v dobi, ko je avstrijska krona kurzirala v blaznih vrtincih in skokih. Pozneje, ko se je dr. Seiplovi vladi posrečilo s silnim naporom sanirati državne finance, so drž. nameščenci, ki so se med tem organizirali v vzornih in discipliniranih sindikalnih organizacijah, stopili znova pred vladno z novimi zahtevami. Ker pa jim vlada ni hotela ugoditi, so zapretili z generalno stavko, ki je v modernih državah z visoko razvitim parlamentarizmom in čustvom državljanske svobode legalno sredstvo v eksistenčnem boju kateregakoli stanu. In vlada je pod pritiskom organizacij drž. nameščencev — padla. To je bilo leta 1923, ko je podala najmočnejša avstr. vlada svojo demisijo v parlamentarni borbi in na parlamentaren način. Bila je to takrat v Avstriji popularna dr. Seiplova vlada. Vlada, ki je tej sledila, je morala po kratkih pogajanjih ugoditi zahtevam drž. nameščencev.

Ljubljanska pošta.

(Nadaljevanje.)

Radics je nekaj takih predajnih listov zasledil v arhivu kneza Auersperga in enega ponatisnil v knjigi »Post in Krain« (str. 30), ki slove:

+

B(eata) V(irgo) Geliebter Herr Sheauitsch, hiebei
1 Paquet Graf von Verdenberg
1 Buccellini Freiherr
1 Graf Lessle
1 Baron Kazianer
1 Secretari Putrer
1 mehr an Herrn Kazianer
1 an Herrn Generalen zu Carlstadt
1 Staatthalter
1 Handeshauptmann in Steyer
1 Jauerburg Baron
1 Gallenstein
1 Khuen
1 Herr Hoff Canzler Jöchlinger
1 Fürsten von Auersperg
1 Grafen von Portia
1 insimili Grafen Portia
1 mehr an Ihr fürstl. Gnaden
2 Herr General von Carlstadt
All in correspondenz zu nemben, Verbleib
d. h. d. l.

Laibach, den 25. April 1659.

H. Sellenitsch

mehr 2 an Baron Kazianer

pro Wien. all in

correspondenz, ist vill daran gelegen

Des Herrn schreiben hab zu recht empfangen

Franz Stagl m. p.

Predajni list je napisal odpošiljatelj H. Sellenitsch sam in ga naslovil na ljubljanskega poštnega upravitelja Schö-noutscha (Shenautsch). Poštni uradnik je sprejem pošiljk na listu s podpisom potrdil, v tem primeru Franz Stagl. Na nekem drugem predajnem listu je upravitelj sam podpisan, predajni list od 6. julija 1660 pa izkazuje denarno pismo (Brief in Correspondenz zu nemben, darinnen ein Einschluss von Goldducaten).

III. V 18. stoletju.

1.

V začetku 18. stoletja je bil upravitelj ljubljanske pošte Domenico Hingerle, ki je bil tudi član notranjega sveta mesta Ljubljane. Koliko časa je kot poštni upravitelj služboval, ni znano, ker manjkajo viri do 1743. Tega leta je poštni upravitelj Franc Dominik Müllbacher, ki ga najdemo nekaj časa še l. 1754 na svojem mestu. Ljubljanska pošta je štela takrat 3 osebe¹⁰: upravitelja Müllbacherja, oficirja¹¹ And. Werdnickha in pismonošo Antona Sneditza.

Müllbacherjev naslednik je bil Fr. Amigoni, ki je upravljal ljubljansko pošto od l. 1754. polnih 25 let. Njegovo službovanje je moralo biti zaslužno, ker je postal

¹⁰ I. ö. Instanzkalender 1754 — Študijska knjižnica v Ljubljani.

¹¹ Uradniški naslov.

nadupravitelj, vladni svetnik in bil povišan v plemiški stan; bil je tudi član družbe za poljedelstvo in koristnih umetnosti¹².

Za Amigonijem je bil od l. 1780. nadupravitelj Jakob pl. Fischer. L. 1786. je še služboval, potem nam zopet manjkajo viri do leta 1793., ko je nadupravitelj Ignac pl. Wurmser.

Naše starejša pismonoše bo zanimalo, da je bil okoli l. 1780. na ljubljanski pošti takrat še edini pismonoša po imenu Peter Zanetti, ki je za novo leto 1784. izdal za voščilo svojim strankam knjižico »Alt und neues Postbüchel auf das Jahr 1784« z geslom »Meine Zwanziger sind schon gar, drum wünsch ich ein neues Jahr. P. Zanetti.«¹³ Take knjižice s koledarjem, polne pristnega humorja iz poštne službe, so izhajale pozneje na Dunaju leto za letom do 20. stoletja; razdeljevali so jih ob novem letu pismonoše po vseh večjih mestih.

2.

Do 1774. ne vemo, v katerem delu mesta je bila pošta. Tega leta jo najdemo v Gradišču, v Poštni ulici št. 69,¹⁴ danes Gradišče št. 2. Ako stopiš od nunskega samostana v

¹² Iz te se je razvila sedanja kmetijska družba.

¹³ V študijski knjižnici (Radics »Post in Krain« str. 51).

¹⁴ Nestor (Iv. Vrhovnik): Iz stare Ljubljane (Jutro 1923).

Med tem se je gospodarsko in politično stanje v Avstriji izboljšalo in stabiliziralo tako, da se o kaki resnejši krizi v tej državi sploh ni moglo več govoriti. Nastopile so skoro popolnoma urejene in normalne razmere. Zato se je začelo tudi med drž. nameščenci novo gibanje, ki je šlo za tem, da dosežejo prejemki drž. nameščenecv paritetno razmerje, ki bi glede na normaliziranje drž. in gospodarskega življenja dosegli s tem skoro predvojno višino.

V ta namen so se pričela na zahtevo organizacij držav. nameščenecv dne 12. oktobra t. l. z avstr. vlado pogajanja, ki sta jih vodila v imenu vlade zvezni kancelar dr. Ramek in finančni minister dr. Kollmann. Držav. nameščenec je zastopal pri pogajanjih odbor petindvajsetorice in delegacija močne in uplivne tehnične unije, v kateri so organizirani ptt. nameščenci. Dr. Ramek je začel pogajanja s tem le uvodom, ki je podučen zlasti za vlade naše države:

„Vlada ve, da sta država in narod odvisna od dela drž. nameščenecv, da jih narodno gospodarstvo nujno potrebuje, da obstoji med državo in drž. nameščenci skupnost interesov in da bi postopala frivočno vsaka vlada, ki bi bila drž. nameščencem sovražna. Jaz gotovo nikoli nisem bil sovražnik drž. nameščenecv in tudi nimam povoda za kakršnokoli anjmozno zadržanje napram njim. To sem dokazal osebno. Baš v zadnjem času sem zastopal vaše interese pred forumom, kjer jih je bilo težko zastopati, pred finančnim komitejem zbornice, in sicer tako zastopal, da sem finančni komitej pridobil za težnje, ki jih zastopate vi, čeravno je bilo treba premagati pri tem mnogo ovir. Ugotoviti hočem to že zato, da se usedemo k pogajanjem ne kot nasprotniki, marveč kot sodelavci, ki jih veže neutajljiva skupnost interesov.“ (Konec prih.)

Organizacijsko gibanje.

IZREDNI OBČNI ZBOR ZVEZE.

Poročilo o izrednem občnem zboru Zveze, ki se je vršil 21. novembra t. l., objavljamo v prihodnji številki. Pospešiti moramo namreč velezanimivi zgođovinski opis »Ljubljanska pošta«. V ta namen smo prepustili v današnji številki 9 stolpcev za strokovni del, kar se zgodi najbrže tudi v prihodnji številki. Zato je izostalo precej materiala,

med drugim tudi poročilo o občnem zboru. Glavni skiepi občnega zbora so:

1. Zveza poštne organizacij se je prekrstila v »Oblastno organizacijo poštne, telegrafskih in telefonskih uslužbencev« in dobila čisto nova pravila.

2. Oblastna organizacija ne pripozna nobenega dosedanjega društva. Zato poziva uradniška društva, da do konca marca 1927 likvidirajo in pristopijo v novo sekcijo ptt. uradnikov, kakršno določajo nova pravila.

3. Sedanje »Osrednje društvo nižjih poštne in brzojavne uslužbencev« se proglašajo kot sekcija zvanikov in uslužiteljev v smislu novih pravil. Izpremeniti mora le ime in prilagoditi svoja pravila pravilom Oblastne organizacije.

4. Kot pripravljalni odbor za novo uradniško sekcijo se pooblasti predsedstvo Oblastne organizacije, ki mora sklicati ustanovni občni zbor tekom januarja 1927.

5. Do redne glavne skupščine Oblastne organizacije fungira dosedanja uprava Zveze.

USTANOVITEV KRAJEVNE SKUPINE SEKCIJE PTT. ČIN. V CELJU.

V nedeljo 7. novembra t. l., se je vršila v Celju ustanovna skupščina celjske krajevne skupine Sekcije ptt. čin., ki se jo je udeležilo okrog 40 uradnikov iz Celja in okolice. Skupščino je v imenu centralnega odbora otvoril predsednik Sekcije ptt. čin. tov. Čampa, ki je v svojem otvoritvenem nagovoru pojasnil pomen krajevnih skupin. Za predsednika krajevne skupine je bil izvoljen tov. Gams, dosednji ag. ni zaupnik Sekcije v Celju. Pri zadnji točki je predsednik Sekcije tov. Čampa v daljšem in obširnem govoru naslikal sedanji kritični položaj državnih nameščenecv v naši državi, pri čemur se je dotaknil tudi političnega položaja in prilik, kolikor so v zvezi z uradniškim vprašanjem. Poročal je o gibanju v organizacijah državnih nameščenecv, o novih smereh in načrtih in o udeleževanju državnih nameščenecv v javnem življenju. Svoje izčrpano poročilo je zaključil z apelom, naj se državni nameščenci čimprej emancipirajo in se pripravijo na to, da bomo vodili lastno stanovsko politiko v lastni stranki, ki nas bo zastopala v parlamentu po lastni parlamentarni delegaciji. Živahno odobravanje, ki je sledilo njegovemu govoru, priča, da se poštne uradniki celjske skupine docela strinjajo z njegovimi izvajanjmi in novimi načrti naših organizacij.

Odbor celjske krajevne skupine je sestavljen tako-le: Predsednik Ivo Gams, podpredsednik Andrej Anžlovar, tajnica Anica Kurentova, namestnik Leo Višner, blagajnik Josip Savelli, namestnica

Matilda Strašek, člani odbora pa Marija Goričar, Ferdo Tkavc, Mirko Hočevan, Albin Della Mea; namestnice Mira Kurbus, Bervar Matilda in Rih-teršič Albina. Pregledovalca računov Zvonko Kroflič in Olga Ropotar. — Na kooptiranih mestih za okoliške pošte so tov. Ivo Lednik, Grobelno, Josip Vipotnik, Zalec, in Pavla Zajc iz Braslovč.

POŠTNI DOM.

Na III. redni seji načelstva »Poštne doma« dne 15. novembra t. l. so se obravnavale predvsem notranje tekoče zadeve zadruga. Nadalje se je razmišljalo tudi o tem, ali in kako bi se lahko izvedla efektivna loterija v prid »Poštnemu domu«. Določili so se trije člani, ki naj se o možnosti izvedbe efektne loterije natančno informirajo in poročajo načelstvu na prihodnji seji.

Kakor smo že v zadnjem »Poštnem glasniku« poročali, je dala zadruga natisniti odkupne listke po 1 Din v blokih po 100 komadov. Te bloke razpošlje zadruga vsem poštam v Sloveniji s prošnjo, da jih razdele med svoje uslužbence, ki naj bloke razpečavajo med občinstvom. Da se bodo vedeli poštne nameščenci na deželi pri prodaji blokov ravnati, izdajamo glede poslovanja z bloki naslednja navodila:

Listki se prodajajo samo po ceni 1 Din za komad. Ne smejo se prodajati ne pod ne nad to ceno. Vsak razpečevalec je odgovoren za prejete bloke. Zato podpiše vsak posebno izjavo, s katero to svojo odgovornost še posebej potrdi. Ako razpečevalec bloke izgubi, je ravno tako materialno odgovoren zanje, kakor če bi jih iz kateregakoli vzroka ne vrnil zadrugi na njeno zahtevo ali bi ne položil pravočasno zanje računa. Razpečevalci naj izjave takoj po prejemu blokov podpišejo in vrnejo zadrugi istim potom, kakor so prejeli bloke. Vsak razpečevalec naj pošlje denar za razprodane bloke zadrugi po položnici, ki jo prejme ali od zadruga direktno ali od pošte ali od svoje krajevne strokovne organizacije. Razpečevalci pri posameznih poštah pa lahko pošljejo denar zadrugi tudi na skupni položnici, vendar pa morajo hkrati javiti zadrugi, kateri razpečevalci so poslali po tej položnici denar. Zadruga prosi, da pošljejo razpečevalci denar takoj, ko razprodajo bloke, posebnega roka pa za sedaj ni določila.

Razpečevalci si pridržijo za trud 20 odstotkov vrednosti od razprodanih blokov (lističev), zadrugi pa pošljejo samo 80 odstotkov vrednosti razprodanih blokov. Za en razprodani blok torej 80 Din, za dva 160 Din itd.

Natančnejša navodila glede poslovanja z bloki bo dala zadruga tiskati in jih razpošilja vsem poštam, katerim pošlje bloke v razpečevanje. Razpe-

Gradišče, zazreš hišo takoj na voglu Nunske ulice. Današnja je že naslednica nekdanje poštne hiše, katero so po potresu podrli. Ta je bila večja od sedanje, ker je segala spredaj daleč na ulico, ob strani pa zoževala vhod v Nunsko ulico. Imela je prostorno dvorišče¹⁵ s hlevi in lopami za vozove, bila je torej popolnoma pripravna za pošto. L. 1802, ko ni bilo več pošte v hiši, je bil njen lastnik Anton Strojani; bila je tam gostilna »Gartnerwirt«, ali po domače »pri Zolarju«. Za časa potresa l. 1895. je bil hišni posestnik Anton Premk, poštne nadkontrolor v pokoju. Kakor mnogo drugih hiš je padla radi poškodb tudi njegova, sezidal je novo, ostal njen lastnik do smrti, nato so jo prevzeli dediči. Danes je v drugih rokah, v njej deluje kulturno-prosvetni odsek delavske zbornice.

Ker ni mogla dati poštne hiša vsem potnikom prenočišča, ostajali so boljši potniki v gostilni »Bidelmon« ali »zum wilden Mann« poleg magistrata, danes Pred škofijo št. 21.¹⁷ Na vladni ukaz, da mora mesto skrbeti, da dobe odličnejši potniki tudi boljša prenočišča, je magistrat kupil l. 1731. blizu rotovža dve hiši in jih strnil v eno za hotel »Bidelmon«. Tujcem je bilo na razpolago prvo nadstropje z 10 sobami, drugo nadstropje je magistrat

oddal zasebnim strankam za stanovanja. Tretjega nadstropja hiša takrat še ni imela. Zaradi večkratnega vojaškega nastanjanja tujci niso vedno dobili sob, zato se je l. 1754. poštne upravitelj Franc Amigoni pritožil na vlado, češ da so najboljše sobe pri »Bidelmonu« oddane zasebnim strankam, vsi boljši potniki pa se morajo zadovoljiti s slabšimi, ali iskati po več ur prenočišča v predmestjih, ali se pri še tako slabem vremenu odpeljati iz mesta. Zato naj se magistrat pozove, da prepusti gostilničarju tudi drugo nadstropje za nizko najemnino.¹⁸ Magistrat se je opravičeval, da je oddal drugo nadstropje zasebnikom, ker mu potniški promet ni obetal zaslužka, kajti vse leto 1749, ko so bile še sobe rezervirane za tujce, ji bilo oddanih na edinega potnika 8 sob, za katere je plačal 12 goldinarjev. Vendar je okrožni glavar ugovor magistratu zavrnil in mu naročil, da mora prepustiti tudi drugo nadstropje za tujce, kar je tudi storil (MHVK. l. 1863, 60.). Tako je imel poštne upravitelj Amigoni s pritožbo uspeh. Magistrat je obdržal hišo samo do l. 1763., nato jo je prodal. Hotel je ostal v njej do l. 1868.

L. 1776. najdemo pošto še na istem mestu, za naslednji dve leti manjkajo viri, a 1780. je pošta sicer še v Gradišču (Poštna ulica), toda za hišo naprej na št. 70 (danes

Gradišče št. 4 na voglu Erjavčeve ceste).¹⁹ Njen lastnik je bil nadupravitelj Amigoni, morda se je pošta zato k njemu preselila. Hiša, ki je najbrže še danes ista, gotovo pa prenovljena, kakor kaže letnica 1833 nad vrati, ima ob vhodu iz Erjavčeve ceste veliko dvorišče, ki kaže znake, da se je nekdanji vršil tu promet s konji in vozovi, nekaj časa pošt-nimi, pozneje, ko je šla pošta drugam, pa z zasebnimi, ker je bila hiša dolgo časa nato trgovska.

Pošta vendar na tem mestu ni ostala dolgo. Amigonijev naslednik Jakob pl. Fischer jo je premestil na Mestni trg št. 190 (sedaj št. 2) v hišo, ki je danes združena z magistratnim poslopjem; v njenem pritličju je zdaj prodajalna mestne elektrarne. Kupil jo je Fischer sam na ime svojega svaka Karla pl. Strahlendorfa l. 1780.²⁰ Toda pošta se ni takoj preselila v njo, ker jo je moral Fischer preurediti, postavil je hleve in izvršil druge adaptacije; zato je dobil od erarja 2000 goldinarjev posojila, ki se je vknjižilo na hišo. Obvezati se je moral, da odplača dolg v 4 letnih obrokih po 500 gold. od svojih prejemkov; mestna občina, od katere je hišo kupil, pa mu je v kupni pogodbi naložila, da mora pri izbruhu požara izven

¹⁵ Glej sliko v knjigi Staroslav (Iv. Vrhovnik) Gostilne v stari Ljubljani, str. 45.

¹⁶ Staroslav, istotam.

¹⁷ V njej je trgovina A. Persche.

¹⁸ I. Vrhovec: Hauptstadt Laibach str. 110.

¹⁹ Instanzkalender Krain 1780. (Študijska knjižnica.)

²⁰ Radics: Alte Häuser I. str. 50.

čevalci torej lahko prejmejo vsak čas potrebne informacije pri onem, ki jim bloke izroči.

NAZNANILA IN POROČILA SEKCIJE PTC. ČIN.

Nekaj pravilnikov za telegrafsko službo imamo na razpolago za one pt. pripravnike, ki jih nimajo pri svojih poštah ali pa ki jih ne morejo drugje dobiti. Kdor želi dobiti pravilnik, naj nam to pri-
javi.

Opozorilo! Članom, ki so v zaostanku s članarino, pošljemo v decembru položnice, na katerih bo označen znesek zaostale članarine. Ako je kdo članarino že plačal in dobi položnico pomotoma, naj nam to pojasni. Kdor v decembru ne plača zaostanka na članarino, bomo smatrali to za izstop iz organizacije. Naravno, da ta potem ne more računati v nobenem slučaju na našo podporo in pomoč. Ker moramo koncem decembra zaključiti račune, prosimo vse one, ki dobe našo položnico, da nam na njej označeni znesek poravnajo sigurno in najkasneje do 25. decembra t. l.

Prostovoljne prispevke v zahvalo za skrb organizacije, ki je pomagala pt. pripravnikom pri izpitih in skrbela za pripomočke, so poslale Sekciji sledeče tovarišice, ki so napravile izpite v oktobru in novembru t. l.: Levstek Marija iz Sordražice in Marija Klavara iz Sv. Lenarta v Slov. goricah po 100 Din, Autrata Angela in Uranič Josipina, obe pri direkciji, Gomišček Ana pri pošti Ljubljana 1 in Klemenčič Angela pri pošti Ljubljana 3 pa po 50 Din. Zavednim tovarišicam, ki znajo ceniti trud svoje organizacije, izrekamo za njihovo poštrevolnost najiskrenejšo zahvalo.

To in ono.

Ali je res, da je bila doslej ambulančna služba najbolj zanikarna, umazana, z eno besedo najslabša panoga pošt. službe, za katero se ni uporabljala »elita« višje izobraženega poštnega uradništva? V najtežjih povojnih razmerah, brez službenih pripomočkov in ob sramotno nizkih dietah so vozili vsa ta leta ambulanco dnevničarji, pripraviki III. in II. kategorije ter bivši oficijanti-uradniki II. kategorije. Tako službovanje ni dišalo maturantom-uradnikom II. kat. Ti so opravljali blag. službo, ki je bila doslej rezervirana samo za »elito«. Zdad, ko so se razmere izboljšale, predvsem, ker so se dnevnične potrojile, je pa naenkrat ravno narobe. Maturanti se rinejo k ambulanci, kakor da bi se bili že od nekdaj baš za ta posel specializirali, stari, zaslužni ambulancarji, ki so okusili vso grenkobo prejšnje ambulančne službe, se pa odpravljajo k — blagajni. Direkcija je rekla, da ne postoji za to nikaka podlaga. Mi pa čujemo, da

se tak sistem na pošti Ljubljana 2 dosledno uvaja. Kdo ima torej prav? Za danes toliko, izpregovorimo pa jasnejše, če se s tem ne preneha.

Pozdrav pomladi iz Prekmurja. Tovarišica Iva Kraljeva, upraviteljica pošte Gor. Lendava, je poslala uredništvu našega lista šopek svežih trobentic, ki so zacvetele v pozni jeseni v daljnem Prekmurju. Pač zanimiv pozdrav pomladi, za katerega se tovarišici iskreno zahvaljujemo.

V znamenju kolegialnosti. Uradniški penzionat osrednje organizacije poštnega prometnega uradništva Praga - Kraljevi Vinogradi, Blanická 24 »Sajdlovo pole«, telefon 530-6-0, nudi državnim in javnim uradnikom in nastavljenecem vseh oblasti, ki pridejo v Prago, poceni stanovanje. Elegantne sobe z eno posteljo ali z dvema posteljama. Kdor kani kdaj obiskati prestolnico Čehov in Slovakov, naj prej pisмено naroči stanovanje.

Zobni atelje

IVAN RADOVAN

se nahaja

v Ljubljani, Selenburgova ulica 4/I
(Poleg glavne pošte)

Gospodarstvo.

Vabilo

na

izredni občni zbor

Gospodarske zadruge pošt. nameštencev
r. z. z. o. j. v Ljubljani,

ki se bo vršil

8. decembra t. l. ob 14-30 (pol 3. pop.)
v kurzn. dvorani poštne direkcije na Sv.
Jakoba trgu v II. nadstropju soba št. 80

Dnevni red:

Izpremembra pravi.

Če ob napovedanem času ne bo občni zbor sklepčen, se bo vršil v smislu pravi. I. tolam pol ure kasneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom in bo veljavno sklepal neglede na število navzočih družnikov.

Naeelst-o.

Premog. Na razna vprašanja članstva, zakaj se cena premogu, ki ga dobavljamo, ni znižala kljub temu, da je Trbov. P. D. znižala ceno za 15 odstotkov, sporočamo članstvu, da velja to znižanje samo za državne dobave. Uprava zadruga je si-

cer intervenirala glede priznanja znižane cene za drugi pri raznih merodajnih faktorjih, a doslej brezuspešno.

Drva. Članstvu sporočamo, da je zaloga mehkih drv izčrpana in jih zaenkrat ne moremo dobavljati. Pač pa imamo v zalogi lepa bukova drva še vedno po stari ceni 150 Din za prost. meter.

Nove tvrdke. V seznam tvrdk, ki dajejo našemu članstvu ugodnosti odplačila, smo sprejeli še:

1. »Petovica«, trgovina s čevlji v palači Kreditne banke.

2. »Produkcija« r. z. z. o. z. na Tržaški cesti, v poslopu »Stan in dom«.

»Produkcija« bo dobavljala članstvu manufakturo, pletenine, klobuke, galanterijo, posodo, porcelan in galoše.

Kopalne karte. Ponovno opozarjamo članstvo, da izdajajo kopalne karte za naše člane na Ljubljani 1 g. ravn. Junc, na Ljubljani 2 g. Martinsk Franc, na direkciji g. Čeh. Poleg tega se dobe ob vsakokratnih uradnih urah Gospodarske zadruge.

OBLEKE

iz trpežnega ševijota D 520—
iz meliranega sukna . 650—
iz pomodn. meltona . 720—
sportni kraj 800—
iz finega kamgarna . 850—
kakor tudi hlače, površnike in
vso drugo konfekcijo razpošilja
vseletrgovina

R. Stermeckl, Celje 67.

Vzorci se pošljejo za 8 dni
na vpogled. Ilustrirani cenik
z nad 1000 slikami o raznih
domaćih potrebščinah pa za
stoj. Kdor pride z vlakom,
dobi nakupu primerno po
vrnitev voznje. Proti potrdilu
tudi na obroke.

Uradni kotiček.

Dolžni članski prispevki se dajo iztožiti. Zveza, pristojna k Stokovni nemški komisiji v ČSR, je tožila pri okrajnem sodišču v Dečinu nekega svojega člana za poravnavo dolžnih prispevkov od meseca septembra 1922. leta. Pri sodni razpravi se je toženec zagovarjal s tem, da ni od zgoraj omenjenega časa več član rečene Zveze in da zbog tega tudi nič ne dolguje. Pri razpravi pa toženec ni mogel

mesta dati poštne konje za brizgalne. V hišo se je pošta preselila l. 1782.²¹

Nadupravitelj Fischer ni samo v tesni zvezi z zgodovino ljubljanske pošte, imenuje se tudi v zgodovini poslopa sedanega poštnega ravnateljstva. L. 1786. je kupil od grofa Stampferja nekdanjo Gruberjevo hišo v Zvezdarski ulici št. 1, katere posestnik je danes poštno in brzojavno ravnateljstvo. V Fischerjevi posesti je bila le 3 leta.

Na Mestnem trgu je ostala pošta do leta 1793. ali 1794, ker l. 1795. jo najdemo že na Dunajski cesti št. 19 (pozneje 4). Danes je tu sklop hiš s štev. 12 in 14, last Mathiana. Hiša, v kateri je bila pošta, je bila last Andreja Maliča, velikega ljubljanskega bogataša.

3.

Rodovina Paar, kateri je bila izročena pošta od l. 1627, je uživala vse dohodke do Karla VI., ki je l. 1722. poštne erar odkupil od grofa Joahima Adama Paara za 90.000 goldinarjev,²² vrhu tega pa je še obljubil plačevati rodovini obresti od enako velikega kapitala.²³ Tudi je dobil Adam grof Paar naslov in dostojanstvo vrhovnega državnega

²¹ Instanzkalender Krain 1782 — Študijska knjižnica. Radiceva letnica 1780 se s koledarjem ne vjema.

²² I. Vrhovec: Zgodovina pošte na Kranjskem — Lj. Zvon 1888, 655.

²³ Po Radicevi »Post in Krain« str. 38 so dobivali Paari letno 27, 720 gld.

dednega poštarja.²⁴ Pošte so bile odslej podrejene vrhovni dvorni pošti (Oberst-Hofpostamt) na Dunaju, ta pa posebnemu poštneemu direktoriju na Dunaju.

Takoj nato je cesar Karel zvišal poštino, zato pa tudi ni več zahteval prispevkov od dežel. Poštinsko prostost je omejil. Imela so jo odslej le uradna pisma »ex officio«, vendar so jo obdržali še ministri s svojimi soprogami in otroki, državna pisarna, državni dvorni svetniki in prosjaški samostani (kapucinski, frančiškanski itd.). Deželnim stanovom je bila poštinska prostost odvzeta, zamen so prosili zanjo še l. 1741.²⁵

4.

Ljubljanska pošta se imenuje l. 1754. (Šematizem za notr. avstr. dež.) že višja pošta (Oberpostamt), druge pošte so postaje.

Prvi zemljevid za Kranjsko, na katerem so poštne postaje zaznamovane s poštним rogom, je izdal l. 1774. Joannes Dismas Florijančič (Florianschitsch)²⁶ s podporo kranjskih stanov. Zemljevid (Tabula Chorographica Labaci aeri incisa Abraham Kaltschmid) je stenski in sestoji iz 16 listov. Pri Črnučah ima zarisan most, pri Tacnu pa brod; proti Štajerski so poštne postaje Podpeč in Št. Ožbalt, proti Reki pa Trnovo. Tržaška pošta gre skozi Dolenji Logatec (Romanorum Longaticum,

²⁴ Paarovi naslovi se večkrat menjajo.

²⁵ A. Koblar: »Donesek k zgodovini pošte na Kranjskem« IMDKI, 58.

²⁶ Štiški cistercijanec in župnik šentviški.

²⁷ V šematizmu Saifnitz.

dokazati, da bi bil članstvo pravilno odpovedal. Toženec se je skliceval samo na to, da ni plačal nobenih članskih prispevkov in da tudi ni prejemal kljub temu pošiljanega mu časopisa, kar je bila po njegovem mnenju vidna izjava, da hoče ukiniti članstvo pri Zvezi. Ali sodnik je bil drugačnega mnenja in je obsodil toženca na poravnavo dolžnih članskih prispevkov, kakor tudi na plačilo vseh sodnih stroškov. Toženec je vložil proti tej razsodbi priziv na okrajno sodišče, ki pa je prvo razsodbo v vsem obsegu potrdilo, na kar je bil toženec primoran plačati tudi stroške za priziv. Iz razsodbe dečinskega in prizivnega sodišča je jasno, da mora član, ki hoče stopiti iz svoje Zveze, naznaniti svojo voljo na jasn način (t. j. vrniti mora člansko legitimacijo z izstopno izjavo vred), da svoje člansko razmerje z Zvezo pismeno razvezu-

je. Potemtakem ne neha biti član, kdor ne plačuje članarine in ne sprejema službenega glasila, temveč mora izstop pismeno naznaniti kakor je gori rečeno. To sodno stališče je za vse strokovne organizacije jako važno.

Colombo Ceylon čaj

ni samo dober, temveč najboljši!
Poskusite! **Poskusite!**

Za „Zvezo poštne organizacije za Slovenijo v Ljubljani“ izdaja in ureja Joško Jakše v Ljubljani. — Za „Narodno tiskarno“ Fran Jezeršek v Ljubljani.

DA, DA,
BUDDHA
ČAJNE MEŠAVINE
SU VRLO FINE!

Avto vozi
brez bencina! Kuri z bukovim ogljem!

Jugo-Hag, Ljubljana

Bohoričeva ulica šte. 24. Telefon šte. 506.

Ivan Jelačin-Ljubljana

veletrgovina špecerijske in kolonijalne robe

Solidna in točna postrežba. Ustanovljeno l. 1888

A. & E. SKABERNE

Dobro! priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga **Poceni!** po najzmernejših cenah.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

MESTNA HRANILNICA
LJUBLJANSKA
(GRADSKA ŠTEDIONICA)
V LJUBLJANI

Stanje vložnega denarja preko 20 milijonov dinarjev ali 800 milijonov kron. — Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Zlasti plačuje za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. — Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občinski denar. — Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hrani, ki, ker je denar popolnoma varen.

Družba „OLEUM“ Ljubljana

Amerikanska vsakovrstna strojnomazilna, tehnična in avto olja — bencin — garolin — plinsko olje — petrolej.

Telefon 910. Telefon 910.

ŠTEFAN ŠPELETIČ

slikar in pleskar

LJUBLJANA, Rimska cesta 16.

Predno se odločiš, da kupiš obleko, plašč ali suknjo, poseti

našo detaljno trgovino na Erjavčevi cesti šte. 2, nasproti Dramskega gledališča in si oglej našo **bogato zalogo!**

Dobro blago, prvovrstna ročna izdelava in nedosegljivo nizke cene te bodo prepričale, če edino kupiš najbolje in najceneje. — Državnim nameščenjem proti primerni garanciji tudi na obroke!

Konfekcijska tovarna
Fran Derenda & Cie., Ljubljana.

Prilporečamo najboljše šivalne stroje

GRITZNER in ADLER

za rodbinsko in obrtno rabo, posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje, brivce in sedlarje, nogavice, palice.

Edino le pri **JOSIP PETELINC** Ljubljana

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

SPREJEMAJO SE POPRAVILA STROJEV.

Največjo izbiro vsakovrsnega usnja, čevljarških in sedlarskih potrebščin, priporoča

ANDREJ SEVER

v Ljubljani, Stari trg 30.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Ljubljana,

Slomškova ulica 19, telefon 527.

Gradbeno podjetje, tehnična pisarna, parna žaga, tesarstvo za stavbe in pohištvo.

Tvornica dežnikov

L. MIKUŠ, Ljubljana,

Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov in s rehalnih palic.

Trgovina s papirjem in pisarniški potrebščinami

IV. BONAČ

priporoča po najnižji ceni pisarniške in šolske potrebščine

Triumph-Auto

d. z. o. z.

Ljubljana, Aleksandrova cesta 3

Brzjavni: Triumph-Auto, Ljubljana

Zastopstvo za soc. zn. „FIAT“ v Torinu

Zaloga rezervnih delov za vse tipe in original angleških „Coventry“ verig za tovarne avtomobile, Fiat, Saurer itd.

„ZMAJ“

tovarna za galvanične elemente in elektrotehniko
Ljubljana družba z o. z. Ljubljana

Žepne baterije vseh vrst.
Anodne baterije za radio.
Kulne baterije in elementi za radio.
Suhi in naližajoči elementi vseh velikosti.
Elementi z ogjeno vrečko.
Leclanchejevi elementi.
in vsi v to stroko spadajoči predmeti,

Miklošičeva 17.
Telefon 71 4/II.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D. v LJUBLJANI

prodaja premoga iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslovaški in angleški koks za livarne in dom. uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani,

Miklošičeva cesta št. 15, prvo nadstropje